

A vendég

A vendég – általában – rangjának és szokásainak megfelelően érkezik, s érkezése egyúttal jelzi az illető vagyoni állapotát is, sőt a vendéglátók lelkenedezésének mikéntjét és mértékét is.

Mert, ha – teszem azt – Jóska bácsi érkezik, takaros fogaton, háta mögött azzal a szép kis házacskaival, miegymással, agglegényi dicsfényében és örökösök nélkül, a fogadtatás egészen más, mintha Miska bácsi nyit ajtót – természetesen a disznótor kellős közepén –, aki mögött igen szép múlt van és más semmi.

A vendég tehát megérkezik gyalog, kocsin, esetleg lóháton, bár ezt a divatjamúlt négy lábú fűevőt zajosan helyettesítheti egy motorbicikli, az első kerék fellett névtáblával, amely azt mondja, hogy „Csöppi” vagy „Dacos”, a tulajdonos pillanatnyi lelkiállapotára utalva. Nem kell talán mondanunk, hogy az autón érkező vendég mindezeket lepipálja, olyanról pedig nem is hallottam, hogy valakinek az udvarába a vendég repülve érkezett volna.

Mivel pedig a vendég a vendéglátónak is szégyene vagy dicsősége, nem fér bennem a szó, hogy az én vendégem – bár csak névnapon – repülve érkezett, bár először nem úgy látszott, mintha hozzám érkezett volna.

Reggel volt, hét óra és éppen a hőmérőt becsmértem konok, kemény magatartásáért, amikor elsiklózik ablakom előtt egy feketerigó és szó nélkül belehasalt a kutyaól előtt a hóba.

– Nono – mondtam –, mi ez? Motorhiba vagy kifogyott az üzemanyag?

A kis rigó csak feküdt, szétterjesztett szárnyakkal és nem válaszolt, de azonnal tudtam, hogy ilyen előkelő vendég csak hozzám érkezhetik. Siettem tehát a rokon fogadtatására azonmód, papucsban, házikában és tizennégy fok hidegben.

Mire megkerültem a házat, a vendég – sehol. Mivel azonban vendégem sorsával törődöm, belemásztam a hasig érő hóba, és betekintettem néhai kutyánk, Panni óljába. Feltevésem nem csalt. Ott ült a rigóka, mintha szégyellte volna a csúfos érkezést és egyáltalán nem tiltakozott, amikor kézbe vettem. Azzal vesd el magad: befelé, mert a hóval együtt a mínusz 14 fok is elhelyezkedett lenge kabátom alatt. Menet közben pár szóval vázoltam a vendégemnek, hogy mi lett volna a sorsa, ha Panni még életben van, aztán bemutattam a feleségemnek, aki vendégünket homlokcsókkal illette, majd megjegyezte, hogy a lakásban egyenletesen elszórt havat kint is hagyhattam volna.

Ezek után a vendéget a kipárnázott ablakközben

helyeztük el és rizses hurkával kínáltuk, valamint húsdarabkákkal. A rigóka rá sem nézett, bár a begyiben nem volt semmi s az éles szegycsont majd a bőrért vágta ki.

Ehelyett ugrálni kezdett, pedig aki hason érkezik vendégségbe, az ne ugráljon. Ezt finoman meg is magyaráztam neki, de konokul kitartott álláspontja mellett és ki akart menni a további tizennégy mínuszba, mégpedig az üvegen keresztül. Erről mindenki tudhatja, hogy itt csakis rigóhölgyről van szó.

– Eresszük ki a szobába – vélelmezte feleségem –, felmelegszik és talán el is tud repülni.

– Jó, de figyelmeztetem, hogy a vendég nem szobatiszta...

– Nem baj.

Kinyitottam tehát az ablakot a szoba felé, mire vendégünk leugrott a szőnyegre és eltűnt a bútorok alatt. Úgy eltűnt, mint egy kisegér, de repülni – nyilván – nem tudott.

Ugrani azonban annál szebben, mert egy kis szárnysegítséggel már a széken volt, onnét az asztalon, könyvespolcon – hopp – kitömött karvalyom fején, onnét pedig öreg hollóm mellett, aki üvegszemmel nézi a mulandóságot. Ott végre elhelyezkedett, mert a holló vastag, mohás ágon ül s ezt vendégünk is megfelelőnek találta.

Megrázta magát, mintha a hidegnek még az emléket is le akarta volna rázni, szárnyát nyújtóztatta és ránk nézett, mintha azt mondta volna:

– Betyár jó meleg van itt, ezt nevezem légkörnek!

Azzal szunyókálni kezdett.

– Hagyjuk – állapotunk meg –, majd meglátjátok.... Csak enne hát valamit!

Kimentünk reggelizni a közben röpke előadást tartottam, hogy bizony – sajnos – az ilyen vadmadár idegen környezetben legtöbbször inkább elpusztul, de nem eszik.

– Tömjétek meg! – mondta madártudós barátom, mire kézbe vettem a vendéget, feleségem pedig kinyitotta a száját s a már említett rizses hurkából kis gombócot nyomott a madárka torkára. A rigó méltatlankodva rázta ki az ételmet s befejezésül alaposan belecsípett felháborodott nőm kezébe.

Ezzel a tömést be is fejeztük, a rigó pedig az ismert úton – szék, asztal, állvány, karvaly – már újra a holló mellett ült és száját a fához kenve, mintha a hurka minősége ellen lett volna valami kifogása. (Megjegyzem ebben volt is valami... a hurka ajándék hurka volt...)

– Éhen fogsz pusztulni, fiam... – figyelmeztette feleségem a konok szárnyast s egyedül hagyott vele.

Én pedig dolgozni kezdtem.

Azaz kezdtem volna, de elképzeltem, hogy az éhség gyötri ezt a szegény madarat, agyonfagyott az éj-jel, hát most mit csináljak? Kezdem el újra a tömést?

Ekkor valami zörgés indult el mögöttem. Vagdósás és rágás. Hát ez mi a csuda?

Hátranézek és még a lélegzetem is visszafogtam:

A rigó evett! A rigó almát evett!

Az almáskosarat behoztam a kamrából, mert ott az alma olyan hideg lett, hogy nem lehetett enni és most a vendég – ide vadmadár, oda félnkség – úgy evett, mintha a világon sem lettem volna. Később leugrott, feltornászott a hollóhoz, én pedig hússal tömtem meg az almán vágott jókora lyukat és vizet is tettem a kosár mellé, újsággal aláterítve az egészet. Talán így elfogadja...

Talán?

Evett, ivott, sőt fürdött is, megfelelő locspocst alkotva a szőnyegen.

Kisurrantam és behívtam feleségem, aki egészen ellágyult.

– Hát nem édes? – most már itt marad, de valami nevet is kellene adni.

Hosszas vita után a Mari névben állapodtunk meg, s ezzel a vendéget családtaggá avattuk. Mari ezek után birtokba vette szobámat. Félnkségről a továbbiakban szó sem volt, élestárát a holló alatt helyeztük el, ahol a rigóka mindvégig kitartott s ott is aludt a nagy, fekete madár mellett.

Másnap már elég jól repült és reggel halk csette-géssel ugrálta körül a szobát és evett, evett és evett...

Feleségem pedig – egyre komorabban – takarított, takarított, takarított.

Nem, Mari egyáltalán nem volt szobatiszta, s amikor legújabb könyvem is áldozatul esett Mari könyved magatartásának – betelt a mérték.

Valamit kell ezzel az állattal csinálni – sziszegte nőm és úgy nézett Marira, ahogy csak egyik nő tud nézni a másikra.

De ekkor a rigóka már jól repült, sőt nagyon jól repült és egész nap nyugtalanul repkedve szemlélte a külső rigókat a kertben, de az üvegnek már nem repült neki. És mivel az idő is megenyhült, harmadnap délből kinyitottam az ablakot.

– Eredj, Marika – mondtam fejedelmi mozdulattal –, vár a famíliád.

Mari azonban nem vette tudomásul a nyitott ablakot. Lehet, hogy azt hitte, ott van még az üveg, de nem ment. Vártunk, vártunk. Dőlt be a hideg...

– Nem akar elmenni? – rémüldözött nőm, de Marit a hatalmas prüszsentés sem ijesztette meg. Nem ment.

– Marikám – könyörögtem –, ide nézz! – és az egész élestárt az ablakpárkányra tettem: rigóka ezt már megértette. Odaszállt, kényelmesen megreggeli-zett és búcsú nélkül elrepült.

– Majd kínálkozol még vissza – szólt utána feleségem az utolsó szó jogán, de én kételkedtem. Nem lesz már ránk szüksége, tavaszodik.

De tévedtem! Ma reggel szellőztetek, hát ki ül az öreg hársfa ágán, mint Mari? Tévedés kizárva, mert piros cernát kötöttem a lábára.

Hintázik Mari az ágon és befelé pislog.

Bevallom: lesütöttem a szemem, aztán óvatosan és galádul becsuktam az ablakot.

*

Megjelent a Kődös utak 1979-es kiadásában (197. oldal)